

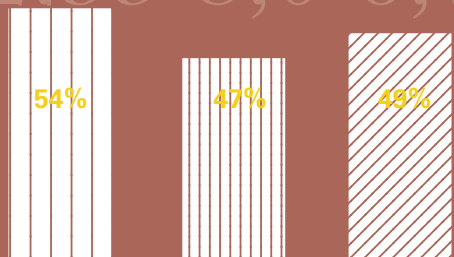
Rapport nr
133

Skolan i siffror
1997: Del 3

Kostnader

Skolverket

Skolverkets rapport nr 133

Skolan i siffror

**1997: Del 3
-Kostnader-**

Grundskola

Sameskola

Specialskola

Särskola

Gymnasieskola

Komvux

Särvux

Statens skola för vuxna (SSV)

Svensk utbildning i utlandet

Sveriges officiella statistik

Ämnesord: Statistik, grundskola, sameskola, specialskola, särskola, gymnasieskola, vuxenutbildning, utlandsskolor, kostnader

Scholastic statistics 1997:3 Costs

Official Statistics of Sweden

National Agency for Education

Beställningsadress: Liber Distribution
(Order address) Publikationstjänst
162 89 Stockholm
Telefon 08- 690 95 76
Telefax 08- 690 95 50
e-post: skolverket.lds@liber.se
Beställningsnummer: 97:298
(Order number)

Tidigare utgåvor i samma serie:

Skolan i siffror 1995: Del 1 Elever - Lärare - Betyg
Beställningsnummer: 95:150
Skolan i siffror 1995: Del 2 Kostnader
Beställningsnummer: 95:162
Skolan i siffror 1996: Del 1 Betyg och utbildningsresultat
Beställningsnummer: 96:190
Skolan i siffror 1996: Del 2 Elever och Lärare
Beställningsnummer: 96:220
Skolan i siffror 1996: Del 3 Kostnader
Beställningsnummer: 96:230
Skolan i siffror 1997: Del 1 Betyg och utbildningsresultat
Beställningsnummer: 97:279
Skolan i siffror 1997: Del 2 Elever och Lärare
Beställningsnummer: 97:290

Previous publications in the same series:

(Order number (beställningsnummer) see above)
Scholastic statistics 1995:1 Pupils - Teachers - Grades
Scholastic statistics 1995:2 Costs
Scholastic statistics 1996:1 Grades and Education Results
Scholastic statistics 1996:2 Pupils and teachers
Scholastic statistics 1996:3 Costs
Scholastic statistics 1997:1 Grades and Education Results
Scholastic statistics 1997:2 Pupils and teachers

Skolverkets diarienummer (registration number) 96:2482

ISSN 1103-2421

ISRN SKOLV-R--133--SE

Omslag (cover): Lotta Blom

Printed in Sweden by Ljunglöfs Offset AB, Stockholm 1997

Published by Skolverket, S-106 20 Stockholm, Sweden

FÖRORD

Detta är tredje året som Skolverket presenterar skolstatistik i serien, "Skolan i siffror". Publikationen ingår i den nationella, sektorsövergripande serien "Sveriges officiella statistik". "Skolan i siffror" utkommer med tre delar per år, i februari, april och från hösten 1997 i november och omfattar alla skolformer som ligger inom Skolverkets ansvarsområde. Publikationen ersätter de Statistiska Meddelanden (SM), som SCB 1994 och tidigare har gett ut med statistik över elever i respektive skolform, lärare, hemspråksundervisning mm.

Den förändrade publiceringen är en följd av en ny ansvarsfördelning för den officiella statistiken. Skolverket har liksom ett antal andra s k användarmyndigheter fått ansvaret för att bestämma vad den officiella statistiken inom sektorn skall innehålla, att producera den och att publicera den. Skolverket har utvecklat "Skolan i siffror" i samråd med ett antal andra myndigheter och organisationer med intresse av statistik om skolan. Särskilt omfattande har samarbetet kring utvecklingen varit med SCB som på uppdragsbasis producerat den statistik som här presenteras.

Syftet med utvecklingen av "Skolan i siffror" är att öka aktualiteten i den officiella statistiken om skolan och att presentera den på ett enhetligt och sammanhållet sätt för hela skolsystemet. Vi ser också en ökad spridning och användning av skolstatistiken som ett viktigt syfte. Samtidigt som vi vill värna om kontinuiteten i statistiken om skolan vill vi också utveckla den såväl till innehåll som till utformning.

Vi tar gärna emot synpunkter och idéer om hur "Skolan i siffror" kan vidareutvecklas. För allmänna och övergripande synpunkter och frågor om "Skolan i siffror" hänvisas till Skolverkets uppföljningsavdelning, tel 08-723 32 00. För frågor om enskilda statistikuppgifter kontaktas i första hand SCB, skolstatistik, som har tillgång till grundmaterialet, tel 019-17 60 00.

Stockholm i november 1997

Staffan Lundh
Ansvarig för
uppföljningsprogrammet

Helena Lindman
Projektledare
Uppföljningsavdelningen

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

List of contents

	SID
<i>DET NATIONELLA UPPFÖLJNINGSSYSTEMET FÖR SKOLSEKTORN</i> <i>The national follow-up system for the school sector</i>	<i>1</i>
<i>DEN OFFICIELLA STATISTIKEN OM SKOLAN</i> <i>Official statistics about schools</i>	<i>1</i>
<i>BESKRIVNING AV TABELLERNÄ</i> <i>Description of the tables</i>	<i>2</i>
<i>MER STATISTIK OM SKOLAN</i> <i>More statistics about schools</i>	<i>6</i>
<i>TABELLFÖRTECKNING</i> <i>List of tables</i>	<i>8</i>
<i>TABELLER</i> <i>Tables</i>	<i>10</i>
<i>TABLE HEADINGS IN ENGLISH</i>	<i>48</i>
<i>LIST OF TERMS</i>	<i>50</i>
<i>BILAGA 1: DEFINITIONER OCH KOMMENTARER (SCB)</i> <i>Appendix 1: Definitions and comments (Statistics Sweden)</i>	<i>54</i>
<i>BILAGA 2: UPPGIFTERNAS TILLFÖRLITLIGHET (SCB)</i> <i>Appendix 2: Data reliability (Statistics Sweden)</i>	<i>62</i>
<i>BILAGA 3: KOMMUNGRUPPERINGAR</i> <i>Appendix 3: Grouping of municipalities</i>	<i>71</i>

DET NATIONELLA UPPFÖLJNINGSSYSTEMET FÖR SKOLSEKTORN

Den statistik som presenteras i denna rapport är hämtad ur det nationella uppföljningssystemet för skolsektorn, som utvecklats av Skolverket på uppdrag av regeringen. Uppföljningssystemets uppgift är att regelbundet ge riksdag och regering en samlad bild av skolverksamheten och att ge skolhuvudmännen möjlighet att jämföra sin verksamhet med andras och över tid. Systemet skall också ge underlag för framställning av den officiella statistiken inom skolsektorn, dvs statistik för samhällsplanering, forskning, allmän information och internationell rapportering.

Uppföljningssystemet innehåller information om skolverksamhetens organisation och förutsättningar, resursåtgång och de utbildningsresultat som uppnås. Alla skolformer inom Skolverkets ansvarsområde omfattas av uppföljningssystemet. Insamlingen av uppgifter sker vid tre tillfällen per år. Statistik produceras och publiceras för att tillgodose olika målgruppers behov. De olika publikationerna redovisas i avsnittet "Mer statistik om skolan".

DEN OFFICIELLA STATISTIKEN OM SKOLAN

Ansvar för den officiella statistiken om skolan låg t o m 1993/94 hos SCB som publicerade den i Statistiska Meddelanden (SM). Skolverket tog fr o m budgetåret 1994/95 över ansvaret i samband med en förändrad ansvarsfördelning för statlig statistik.

Skolverket har utvecklat en modell för publicering av den officiella statistiken om skolan. Syftet har varit att statistiken skall

- ha en hög aktualitet
- ha en tydlig struktur
- beskriva helheter
- få en ökad spridning.

Den modell som utvecklats innebär att "Skolan i siffror" ges ut i tre delar per år (under 1995 omfattade del 1 både februari- och aprilutgåvorna):

- januari   Betyg m fl utbildningsresultat från föregående läsår
- april   Elever och lärare under innevarande läsår (mätad resp mätvecka under höstterminen)
- september/
  november
  from ht 97   Skolkostnader under föregående kalenderår

Statistiken presenteras skolformsvis. Alla skolformer inom Skolverkets ansvarsområde omfattas av redovisningen, dvs grundskola, sameskola, särskola, specialskola, gymnasieskola, kommunal vuxenutbildning, svenskundervisning för invandrare, vuxenutbildning för utvecklingsstörda, statens skolor för vuxna och svensk utbildning i utlandet.

”Skolan i siffror” redovisar statistik på riksnivå. Officiell statistik om skolan kommer, bl a för att ge en fördjupad eller mera detaljerad information, successivt att publiceras i Sveriges Statistiska Databaser (SCB). Statistiken kan då presenteras på en lägre redovisningsnivå, t ex kommun- och länsnivå.

BESKRIVNING AV TABELLERNA

Redovisningen sker som nämnts på riksnivå, ofta kompletterad med spridningsmått för kommuner och medelvärden för olika kommungrupper. För respektive skolform redovisas med avseende på olika typer av huvudmän, dvs de som har ansvaret för verksamheten. Det kan vara kommuner, landsting, staten eller fristående huvudmän. Redovisningen sker på ett likartat sätt för alla skolformer.

På varje tabelluppslag finns förklaringar och definitioner till de tabeller som finns på uppslaget. Där ges också en upplysning om var man kan hitta motsvarande uppgifter för tidigare år. Detta för att underlätta övergången till det nya sättet att publicera statistiken.

Spridningsmått för huvudmän

I huvudsak redovisas rikssiffror i tabellerna. I flera fall har det dock bedömts intressant att studera olika variablers spridning inom en grupp huvudmän. En särskild typ av tabeller i rapporten presenterar därför maximivärde, minimivärde, median, kvartiler och percentiler för olika variabler. För en ovan statistik användare kan det vara svårt att förstå innebörden av dessa tabeller och hur man skall läsa dem. En utförlig beskrivning ges därför nedan.

Dessa tabeller redovisar uppgifter om skolverksamhet med olika huvudmän. **Tabellerna kan beskrivas på följande sätt: inom varje kolumn rangordnas huvudmännen med avseende på den aktuella variabeln.** På översta raden redovisas värdet för den huvudman som har det högsta värdet på den aktuella variabeln, dvs max-värdet. På motsvarande sätt redovisas det lägsta värdet som förekommer på raden längst ner i tabellen, dvs min-värdet.

Procentsatserna i tabellernas förspalt, **90%, 75%, 50%, 25% och 10%, anger hur stor andel av kommunerna som har ett värde på den aktuella variabeln som är lägre än det värde som är angivet i kolumnen för variabeln.**

Exempelvis i tabell 1.2 B om grundskolans resurser – kostnader, första kolumnen, "Totalkostnad", har samtliga 288 kommuner rangordnats efter hur stora totalkostnader per elev respektive huvudman har. För den huvudman som har max-värdet är totalkostnaden 79 000 kr, medan för den huvudman som har min-värdet är kostnaden 41 200 kr per elev. På samma sätt kan man utläsa att 50% av kommunerna har lägre kostnad än 50 700 kr och 90% av huvudmännen har lägre kostnad än 60 760 kr per elev osv.

Eftersom kommunerna rangordnas utifrån respektive variabel i tabellen, ska man läsa dessa tabeller **lodrätt, dvs varje kolumn för sig**. Vi fortsätter med tabell 1.2 B som exempel, och tittar på kolumnen "Ersättningar till andra kommuner". Här har vi en ny rangordning av kommunerna jämfört med kolumnen "Totalkostnad". Det innebär att den kommun som har den högsta totalkostnaden, max-värdet i den första kolumnen, inte alls behöver vara samma kommun som har störst ersättning till andra kommuner, dvs max-värdet i den andra kolumnen. **För att markera att varje kolumn skall läsas för sig och oberoende av övriga kolumner, har heldragna linjer dragits mellan alla kolumner i denna typ av tabeller.**

I beräkningen av de spridningsmått som avser kolumner med **kostnadsuppgifter ingår samtliga huvudmän som haft kostnader**. Dessutom ingår huvudmän som trots att de inte redovisat någon kostnad förväntas ha en kostnad. Det gäller kommuner som inte kunnat fördela kostnaden för individuella program på olika delkostnader och därför har kostnaden 0 för dessa. Det gäller också kommuner som inte har redovisat någon kostnad för bl a elevvård och SYO främst avseende särskolan och särvtux.

För de tabeller som avser **gymnasieskola och komvux** påverkas beräkningen av de kommunalförbund (gymnasieförbund) som finns inrättade för dessa skolformer. I dessa tabeller gäller att gymnasieförbunden har tagits med i beräkningen av spridningsmått men de kommuner som ingår i gymnasieförbunden ingår ej. Kostnaderna för individuella program i gymnasieskolan är i vissa fall redovisade på respektive kommun.

Huvudmän, vars värden för en eller flera variabler av någon anledning är alltför osäkra för att redovisas, ingår inte i beräkningen för respektive variabel.

Medelvärden för kommungrupper

Ett annat sätt att visa hur värdet på en variabel kan variera för olika kommuner är att gruppera liknande kommuner med varandra och redovisa medelvärden för respektive grupp av kommuner. Vi har använt oss av Svenska Kommunförbundets gruppering av kommuner i följande grupper:

- storstäder
- förortskommuner
- större städer
- medelstora städer
- industrikommuner
- landsbygdskommuner
- glesbygdskommuner
- större övriga kommuner
- mindre övriga kommuner

Grupperingen grundar sig på uppgifter om kommunernas folkmängd, läge, tätortsgrad, invånare per kvadratkilometer samt näringsstruktur. En utförlig beskrivning av de kriterier som används finns i bilaga 3.

I beräkningen av medelvärden för kommungrupper ingår de kommuner som har den aktuella skolformen. Detta beräkningssätt gäller alla skolformer. **Kommungruppsmedelvärden för beräkningar av kostnad per elev är vägda, d v s kostnader för variabeln är summerad för kommungruppens samtliga kommuner och divideras med motsvarande elever.**

För de tabeller som avser **gymnasieskola, komvux, sfi och särskola** påverkas beräkningen av de **kommunalförbund** som finns inrättade för dessa skolformer. I redovisningen på raden "Samtliga kommuner" ingår alla kommuner där respektive skolform finns samt kommunalförbunden. I redovisningen för kommungrupper ingår varken kommunalförbunden eller de kommuner som tillhör dessa.

Teckenförklaringar

Följande markeringar används i tabellerna:

- 0 betyder finns inte eller finns i så liten omfattning att det blir 0 efter avrundning.
- . betyder uppgift kan inte förekomma.
- .. betyder alltför osäker uppgift. Används om uppgiften är ofullständig, saknas på grund av bortfall eller om den bedöms ha dålig kvalitet.
- eller
- uppgift redovisas ej på grund av att antalet enheter i redovisningsgruppen är mindre än tre och uppgiften bedöms som känslig.
- 1/ betyder speciell förklaring finns i anslutning till förklaringar och definitioner på tabelluppslaget.

Kvalitetsfrågor mm

I bilaga 1 "Uppgifternas tillförlitlighet" har SCB beskrivit hur datainsamlingen har gjorts, jämförbarheten med tidigare års statistik och slutligen redovisat vilken kvalitet olika typer av uppgifter har. Där finns många viktiga kommentarer om statistiken, som är väsentliga vid tolkningen av den. Vi rekommenderar därför läsaren att använda denna bilaga flitigt!

Skolan i siffror på Internet eller diskett

Du kan lägga in tabellerna i "Skolan i siffror" i din egen dator. Det krävs dock att du har kalkylprogrammet excel. Du kan antingen ladda ner tabellerna från internet eller beställa en diskett från Skolverket.

Från internet

Du måste ha tillgång till World Wide Web. Adressen till Skolverkets hemsida är: <http://www.skolverket.se>. Klicka på Skolan i Sverige samt därefter skolstatistik. Du kan även nå Skolverkets hemsida från Skoldatanätet.

På diskett

Beställ disketten från Skolverkets uppföljningsavdelning, tel 08-723 32 00. Även här ligger filerna i excel-format.

MER STATISTIK OM SKOLAN

Skolverkets övriga statistikpublikationer:

”**Skolan. Jämförelsetal för skolhuvudmän**” består till största delen av ett antal tabeller som redovisar jämförelsetal per kommun, landsting eller grupper av fristående skolor. Årligen sedan 1993 ges ut en **delrapport i mars** och en **årsrapport i november**. Dessa ger tillsammans en helhetsbild av skolans organisation, resurser och utbildningsresultat presenterad per huvudman. Målgruppen för denna publikation är främst skolhuvudmännen. Innehållet i rapporterna finns också att köpa på diskett men finns även på Internet och skoldatanätet under samma datoradress som ovan.

”**Beskrivande data om skolverksamheten**” ger en översiktlig verbal och statistisk beskrivning av samtliga skolformer. Den har kommit ut **årligen fr o m hösten 1992**. Den är en del av Skolverkets budgetdokument och riktas till riksdag och regering. Publikationen kan också användas av en bredare målgrupp, framför allt kanske personer, organisationer osv som inte direkt arbetar inom skolsektorn men som behöver en översiktlig beskrivning av hela eller delar av skolväsendet. Rapporten ger just översiktliga beskrivningar av samtliga skolformer, främst på riksnivå. Här varvas text med tabeller.

Ovanstående publikationer liksom alla andra rapporter Skolverket har gett ut kan beställas hos

**Liber Distribution
Publikationstjänst
162 89 Stockholm**

**Tel 08-690 95 76
Fax 08-690 95 50
e-post: skolverket.lds@liber.se**

SCB:s statistikpublikationer

I SCB:s ”**Statistiska meddelanden, serie U**” finns statistik om utbildningsväsendet. Exempel på innehåll är uppföljningsstudier av elever från grund- och gymnasieskola, komvux, folkhögskola samt universitet och högskola. Där finns också statistik över universitet och högskolor t ex om sökande, elever, forskare, personal, ekonomi, studiestöd mm. Vidare finns uppgifter om kostnader för utbildningsväsendet i sin helhet.

”Utbildningsstatistisk årsbok”(USÅ) innehåller en bred presentation av statistik om hela utbildningsväsendet, från förskola till universitet och högskola. De olika skolformerna beskrivs med text, diagram och tabeller. USÅ, som ges ut vart tredje år, kom ut i en ny upplaga hösten 1995.

”Fickskolan” är en annan skolformsövergripande publikation. Den sammanfattar - i fickformat - statistik om samtliga skolformer. Boken ges ut i svensk, engelsk, fransk och tysk version. Den franska och tyska gavs senast ut våren 1995, den senaste svenska kom våren 1996 och en ny engelsk version har kommit ut under hösten 1997.

Ovanstående publikationer kan beställas hos

**SCB
Publikationstjänsten
701 89 Örebro**

**Tel 019-17 68 00
Fax 019-17 69 32**

Utöver dessa publikationer har SCB ett antal ”råtabeller”, som legat till grund för såväl SCB:s egna som Skolverkets statistikpublikationer. Statistiken kan tas ut som tabeller på papper eller diskett och kan redovisas på olika nivåer – kommun och län. Denna statistik tas fram på beställning. Kontakta

**SCB
Skolstatistik
701 89 Örebro**

**Tel 019-17 60 00
Fax 019-17 70 82**

Skolverket

För beställning av Skolverkets
material:

Liber Distribution

Publikationstjänst

162 89 Stockholm

Telefon 08-690 95 76

Telefax 08-690 95 50

E-post: skolverket.idi@liber.se

ISSN 1103-2421
ISRN SKOLV-R--133--SE